

Prevence gynekologických nádorů

Prevence gynekologických nádorů^[1] má dvě formy: **primární** s cílem zabránění vzniku zhoubných nádorů a **sekundární** v podobě gynekologického screeningu s cílem časně diagnostiky.

Primární prevence

Jedná se o očkování proti onkogenním kmenům HPV. Očkování je v ČR hrazeno **pro chlapce i dívky mezi 13. a 14. rokem** vakcínou *Cervarix* (typy 16, 18), která chrání před nejčastějšími a nejrizikovějšími typy HPV pro rozvoj karcinomů. Očkování vakcínou *Gardasil* (typy 16, 18, 6, 11) zahrnuje rovněž typy způsobující *condylomata accuminata*. Širokou ochranu poskytuje vakcína *Gardasil 9* (typy 16, 18, 6, 11, 31, 33, 45, 52, 58), která zahrnuje navíc i dalších 5 vysoce rizikových typů pro rozvoj **karcinomu děložního čípku, vulvy, análního otvoru a vagíny**.

Vakcinace je možná i později, ale za plnou úhradu pacientem. Doporučuje se při detekci prekanceróz s typizací některého z maligních HPV typů, případně je doporučováno ženám po konizaci. ^[2]

Sekundární prevence

Screeningové programy v ČR probíhají dva, jeden zaměřen na prekancerózy a invazivní nádory dolního genitálního traktu a druhý na nádory prsu.

Screening gynekologických nádorů

Základní screeningová metoda (karcinomu děložního čípku), na kterou má nárok každá žena **od 15 let**. Provádí se **1x ročně**, v rámci preventivní prohlídky. Za účelem vyššího zachytu je vhodné doplnit o HPV test (především u žen nad 30 let)^[3]. Součástí prohlídky je rovněž klinické vyšetření prsu, prohlídka kůže a regionálních mízních uzlin, vyšetření v zrcadlech s kolposkopií a cytologií (ne u panen), palpační bimanuální vyšetření, nácvik samovyšetření prsů, poučení. Aby měl cytologický screening význam, je nutné mít největší procento populace žen ve věku 25–65 let^[4].

Typizace HPV se ve světě stále více prosazuje jako rutinní screeningová metoda pro ženy nad 30 let. V ČR je v rámci screeningu hrazen pro ženy **ve 35. a 45. roce**^[3], z důvodu finanční náročnosti zůstává základním vyšetřením cytologie.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Prebiotické vyšetřovací metody v gynekologii.

Mamografický screening

Od roku 2002 se provádí plošný screening karcinomu prsu. **Ženy od 45 let** mají nárok na mamografické vyšetření každé dva roky.

Odkazy

Související články

- Prekancerózy v gynekologii
- Zhoubné nádory v gynekologii
- Nádory děložního hrdla

Externí odkazy

- www.onkogyn.cz (<http://www.onkogyn.cz/>) (např. aktuální **TNM klasifikace**, jde o stránky *Onkogynekologického centra VFM*)

Zdroj

Reference

1. SLÁMA, Jiří. *Prekancerózy rodidel* [přednáška k předmětu Gynekologie a porodnictví předstátnicová stáž, obor Všeobecné lékařství, 1. lékařská fakulta Univerzita Karlova v Praze]. Praha. 13.2.2014.
2. HPV College. *Očkování proti HPV* [online]. ©2021. [cit. 2021]. <<https://www.hpv-college.cz/ockovani-proti-hpv>>.
3. VZP. *Screening karcinomu děložního hrdla od roku 2021* [online]. ©2021. [cit. 2021]. <

nas/aktuality/screening-karcinomu-delozniho-hrdla-od-roku-2021>.

4. ROB, Lukáš, Alois MARTAN a Karel CITTERBART. *Gynekologie*. 2. vydání. Praha : Galén, 2008. 390 s. s. 190. ISBN 978-80-7262-501-7.